

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS

KRIVÁ 23, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

- » mobil: +421 908 69 55 31, +421 949 338 396
- » www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
- » IČO: 37 86 72 70 » IBAN: SK98 5200 0000 0000 0551 9629

V Košiciach, 2.5.2024

Vláda odškodnila troch poškodených Rómov z policajnej razie vo Vrbnici

Európsky súd pre ľudské práva (ESĽP) vzal na vedomie [uzatvorenie zmluvy](#) medzi vládou Slovenskej republiky a tromi Rómami, ktorí čelili násilliu počas policajnej razie vo Vrbnici v roku 2015. K uzatvoreniu zmluvy došlo z na základe iniciatívy Súdu, ktorý vyzval strany k mimosúdному urovnaniu poukazujúc aj na jeho rozsudok v prípade policajnej razie v Moldave nad Bodvou z roku 2020. Poškodených policajnou raziou zastupovala advokátka spolupracujúca s mimovládnuou organizáciou Poradňa pre občianske a ľudské práva.

Právna zástupkyňa poškodených, Vanda Durbáková, k rozhodnutiu uviedla:

„V prípadoch policajného násilliu voči Rómom a Rómkam, ktoré skončili na Európskom súde zaplatilo Slovensko poškodeným za ostatné roky desiatky tisíc eur. Či už to bol prípad policajnej razie v Moldave nad Bodvou alebo týrania rómskych chlapcov z Lunika IX. Faktom je, že prípady policajného násillia na Európskom súde ukázali, že vo vyšetovaní prípadov policajného násillia voči príslušníkom rómskej menšiny stále existujú vážne nedostatky. Vláda musí rozhodnutia súdu s plnou vážnosťou implementovať a aj pri vyšetovaní iných prípadov sa vyhnúť nedostatkom, ktoré jej Európsky súd vytýka.“

Programový koordinátor Poradne Štefan Ivanco k rozsudku povedal:

„V rámci nášho monitoringu v Poradni síce už nezaznamenávame prípady policajných razíí v rómskych komunitách, ale stále zaznamenávame iné prejavy policajného násillia voči Rómom a Rómkam. Vláda musí prijať účinné systémové opatrenia, ktoré takýmto prípadom zabránia. Telové kamery, o ktorých sa diskutuje ostatné roky, sú len jedným z nich.“

K policajnej razii došlo 2. apríla 2015 v rómskej komunite v obci Vrbnica v rámci policajnej pátracej akcie 100 s cieľom pátrania po hľadaných osobách. Zasahujúci príslušníci polície mali mnohých obyvateľov a obyvateľky rómskej komunity fyzicky napadnúť. Poškodení mali krvné pomliaždeniny a modriny, ktoré im mali príslušníci polície spôsobiť bitím obuškami a kopancami. Zranenia boli zdokumentované na fotografiách a viaceré osoby museli vyhľadať lekárske ošetrovanie. Okolnosti policajnej razie boli následne medializované.

Krátko po razii začala inšpekcia ministerstva vnútra vo veci trestné stíhanie pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, ktoré však neskôr prerušila. Trestné stíhanie pre trestný čin marenia úlohy verejným činiteľom zároveň začala proti veliteľovi policajnej akcie. Ten bol z uvedeného trestného činu v decembri 2016 obžalovaný, no súdy ho neskôr spod obžaloby oslobodili. V apríli 2015 na základe podnetu policajnú raziu preskúmala aj verejná ochrankyňa práv Jana Dubovcová, podľa ktorej nebola nevyhnutná a nemala byť vykonaná. Konštatovala, že polícia sa počas razie dopustila neprimeraného násillia a porušila základné práva 15 osôb.

Advokátka spolupracujúca s našou MVO, Vanda Durbáková, poskytovala štyrom poškodeným osobám bezplatné právne zastupovanie v konaniach pred orgánmi činnými v trestnom konaní. Priebeh vyšetovaní zo strany inšpekcie bol podľa nej spojený s viacerými nedostatkami a to aj napriek tomu, že inšpekcia začal v prípade prakticky hneď konať. Pochybenia v priebehu vyšetovania však nenašiel ani

dozorujúci prokurátor a poškodení neuspeli ani so sťažnosťou na Ústavnom súde SR, ktorý v postupe štátnych orgánov nenašiel žiadne porušenie ich práv. Jeden zo sťažovateľov počas súdneho konania pred ústavným súdom zomrel.

Po vyčerpaní všetkých dostupných vnútroštátnych právnych prostriedkov, podali poškodení sťažnosť na ESLP, v ktorej namietali porušenie svojich práv, ktoré im garantuje Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudkom vo veci [T.K a Ostatní proti Slovenskej republike](#) z dňa 5. marca 2024 ESLP vzal na vedomie uzatvorenie zmiery medzi sťažovateľmi a vládou Slovenskej republiky, ktorá sa každému z poškodených zaviazala vyplatiť finančné odškodnenie a náhradu trov konania. K uzavretiu zmiery došlo aj vzhľadom na podobnosť tohto prípadu s prípadom policajnej razie v Moldave nad Bodvou, kde už Európsky súd rozhodol rozsudkom R.R. a R.D. proti Slovensku z roku 2020 o porušení práv dvoch poškodených Rómov. Vláda zároveň v zmiery uviedla, že všeobecné opatrenia, ktoré má prijať na vykonanie rozsudku v prípade z Moldavy nad Bodvou, sú relevantné aj pre tento prípad. Aj napriek tomu, že vláda sa rozhodla poškodených odškodniť, k formálnemu ospravedlneniu z jej strany voči poškodeným však nedošlo.

Na základe uzatvoreného zmiery ESLP už ďalej nebude rozhodovať o sťažnosti podanej sťažovateľmi a formálne ju preto vyčiarkol zo zoznamu. Rozhodnutie ESLP je právoplatné.

Chceme poďakovať nadáciám Open Society Foundations, Sigrid Rausing Trust a ďalším donorom, ktorí podporili našu prácu na tomto prípade a umožnili dosiahnuť toto súdne rozhodnutie.

Zároveň ďakujeme sťažovateľom a Rómom a Rómkam, ktorí sa postavili za svoje práva za dôveru a odhodlanie vytrvať.

Kontakty:

Vanda Durbáková – právna zástupkyňa poškodených spolupracujúca ako advokátka s Poradňou pre občianske a ľudské práva; tel. č.: 0908 695 531; e-mail: vanda.durbakova@poradna-prava.sk

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk

Podporte činnosť Poradne [peňažným príspevkom](#).